

Specialeansøgning

Region Midtjylland

Vedr. speciale: Klinisk Mikrobiologi

Dato: 14. maj 2009

1 Generelle overvejelser i forhold til specialet

1.1 Generelle overvejelser over den planlagte organisering af akutområdet i forhold til specialet

Med Hospitalsplan for Region Midtjylland er det besluttet, at der vil være fem fælles akutte modtagelser på

- Regionshospitalet Randers
- Regionshospitalet Horsens
- Regionshospitalet Viborg
- Hospitalsenheden Vest
- Århus Universitetshospital, Århus Sygehus

På Regionshospitalet Silkeborg vil der være modtagelse af akutte, visiterede medicinske patienter.

Der er på akutmodtagelserne mulighed for klinisk mikrobiologisk adgang til mikrobiologisk undersøgelser på hovedfunktionsniveau i løbet af kort tid.

Der er på akutmodtagelserne mulighed for regional klinisk mikrobiologisk rådgivning. Der er mulighed for at sende mikrobiologisk analysemateriale (hovedfunktionsanalyser) til nærmeste mikrobiologiske afdeling i dagarbejdstiden og til klinisk mikrobiologisk afdeling i Skejby aften/nat.

Klinisk Mikrobiologisk Afdeling, Århus Universitetshospital, Skejby modtager akutte mikrobiologiske prøver fra akutmodtagelserne i Region Midtjylland hele døgnet, alle ugens 7 dage. Prøvebehandlingen startes i løbet af kort tid ved en bioanalytiker. Det muligt på alle døgnets timer at få adgang til mikrobiologisk undersøgelse, men ikke tilgang til rådgivning fra speciallæge efter lukketid.

Hospitaler med fælles akutmodtagelse varetager akut kirurgisk og medicinsk behandling og planlagt behandling. I forlængelse heraf er de nødvendige specialer tilstede for en optimal udredning og behandling.

På de fem hospitaler med fælles akutmodtagelser vil der være

- Intern medicin
- Ortopædisk kirurgi
- Kirurgi (parenkym)
- Anæstesiologi med intensiv afdeling niveau 2
- Diagnostisk radiologi
- Klinisk biokemi

Jf. hospitalsplanen omfatter intern medicin i varierende grad følgende intern medicinske specialer: Lungesygdomme, medicinsk gastroenterologi og hepatologi, endokrinologi, reumatologi, kardiologi, geriatri og infektionsmedicin.

1.2 Generel beskrivelse af og overvejelser over sammenhængen i specialet på tværs af funktionsniveauer

Placeringen af de lægefaglige specialer i Region Midtjylland tager udgangspunkt i regionens akutplan og hospitalsplan. Hospitalsplanen udstikker blandt andet de overordnede linjer for beslutninger om samling af funktioner og udvikling af stærke faglige miljøer i Region Midtjylland.

Der er i Region Midtjylland klinisk mikrobiologiske afdelinger på følgende regionshospitaler:

- Regionshospitalet Viborg
- Århus Universitetshospital, Skejby
- Hospitalsenheden Vest (Regionshospitalet Herning)

De klinisk mikrobiologiske afdelinger foretager prøver for praksissektoren og regionens hospitaler.

Regionsfunktionen ”Konfirmatorisk hæmoparasitologisk diagnostik” søges varetaget på alle tre afdelinger. De øvrige regionsfunktioner samt de højt specialiserede funktioner søges varetaget på Århus Universitetshospital, Skejby.

1.3 Generel beskrivelse af og overvejelser over sammenhængen til andre specialer

Klinisk mikrobiologi er et tværgående laboratoriespeciale og har bredt samarbejde med alle kliniske specialer. Jf. specialevejledningen, skal der – afhængigt af den enkelte funktion – særligt være samarbejde med følgende specialer/funktioner: pædiatri, infektionsmedicin, hæmatologi og gastroenterologi og hepatologi.

Alle tre hospitaler har adgang til disse specialer, som er til stede på hospitalsenheden.

1.4 Implementering

Nogle af de regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner, som der søges om, udføres allerede i dag på de angivne hospitaler og matrikler – jf. skema 2b. Implementering af nye regionsfunktioner vil blive implementeret i forlængelse af godkendelse fra Sundhedsstyrelsen.

1.5 Udvikling og fremtidsplaner

I forbindelse med hospitalsplanen for Region Midtjylland er det besluttet, at der skal foretages en udredning af laboratoriespecialerne i Region Midtjylland med henblik på en faglig samorganisering af laboratorieområdet.

2 Specialets hovedfunktionsniveau

2.1 Generel beskrivelse af og overvejelser over den planlagte organisering af hovedfunktionerne i specialet

Der er i Region Midtjylland tre klinisk mikrobiologiske afdelinger. De findes på følgende hospitaler:

- Regionshospitalet Viborg
- Århus Universitetshospital, Skejby
- Hospitalsenheden Vest (Regionshospitalet Herning)

2.2 Generel beskrivelse og overvejelser over opfyldelsen af anbefalinger til varetagelsen af hovedfunktioner i specialet

Det bør på hovedfunktionsniveau være muligt at få telefonisk assistance fra en speciallæge i klinisk mikrobiologi umiddelbart.

Regionshospitalet Viborg og Hospitalsenheden Vest (Regionshospitalet Herning) har ikke adgang til ”telefonisk assistance fra en speciallæge i klinisk mikrobiologi umiddelbart”, som specialevejledningen (s.5) og Sundhedsstyrelsens akutplan (s.33) anbefaler for hovedfunktion hele døgnet.

På hospitaler med fælles akutmodtagelse bør der desuden være adgang til akutte mikrobiologiske hovedfunktioner i løbet af kort tid. Denne anbefaling opfyldes på hospitaler i Region Midtjylland med fælles akutmodtagelse.

Ved varetagelse af hovedfunktioner i klinisk mikrobiologi bør der sikres samarbejde med klinisk mikrobiologi på mere specialiseret niveau vedr. diagnostik og rådgivning ved sjældne og komplicerede infektioner. Idet Århus Universitetshospital, Skejby også fremover forventes at varetage højt specialiserede funktioner, sikres der herved tæt tilknytning til klinisk mikrobiologi på mere specialiseret niveau vedr. diagnostik og rådgivning ved sjældne og komplicerede infektioner.

Århus Universitetshospital, Skejby lever op til anbefalingerne for varetagelse af hovedfunktionerne.

2.3 Eventuelt vedr. hovedfunktioner i specialet

3 Specialets regionsfunktionsniveau

3.1 Overvejelser over den planlagte organisering af regionsfunktionerne i specialet

Region Midtjylland søger om varetagelse af alle regionsfunktioner på Århus Universitetshospital, Skejby.

Regionsfunktionen ”Konfirmatorisk hæmoparasitologisk diagnostik” søges desuden varetaget på Regionshospitalet Viborg og Regionshospitalet Herning.

3.2 Befolkningsunderlag

Befolkningsunderlaget for hver enkelt funktion fremgår af bilag 2b for hvert hospital

3.3 Overvejelser over opfyldelsen af krav til varetagelsen af regionsfunktioner i specialet

De tre hospitaler med klinisk mikrobiologisk afdeling opfylder de i specialevejledningen anførte krav for varetagelse af regionsfunktionerne, dog med følgende bemærkninger:

Århus Universitetshospital, Skejby er en del af Århus Universitetshospital, og der er derved sikret adgang til samarbejde med alle relevante specialer såvel kliniske som parakliniske, som ikke forefindes på matriklen, Århus Universitetshospital, Skejby.

Klinisk mikrobiologisk Afdeling på Århus Universitetshospital, Skejby har alle dage i ugen en bioanalytiker i døgnvagt og en reservelæge i vagt til klokken 20.00. Der er en klinisk mikrobiologisk speciallæge i beredskabsvagt i weekender og på helligdage, men ikke på hverdage. Det planlægges at udvide vagtberedskabet, således at der er specialelægeberedskab døgnet rundt hele ugen.

Regionshospitalet Herning er en del af Hospitalsenheden Vest og er derved sikret adgang til IM: Hæmatologi. Klinisk Mikrobiologisk Afdeling på Regionshospitalet Herning har åben alle ugens dage. Der er speciallæger til stede i åbningstiden. Uden for åbningstiden er der et samarbejde med Infektionsmedicinsk Afd. Q, Skejby.

På Klinisk Mikrobiologisk Afdeling på Regionshospitalet Viborg kan man efter dagarbejdstiden ringe til klinisk mikrobiologisk afdeling på Aalborg Sygehus indtil kl.22.00

3.4 Formaliseret samarbejde

Der søges ikke regionsfunktioner varetaget i et formaliseret samarbejde.

3.5 Eventuelt

Klinisk mikrobiologisk afdeling på Regionshospitalet Herning har et fast samarbejde om konfirmatorisk hæmoparasitologisk diagnostik med infektionsmedicinsk Afdeling Q, Århus Universitetshospital, Skejby, således at malaria undersøgelser som ønskes undersøgt uden for laboratoriets åbningstid akut kan sendes til Afd. Q, Skejby.

4 Specialets højt specialiserede niveau

4.1 Overvejelser over den planlagte organisering af højt specialiserede funktioner i specialet

Region Midtjylland søger varetagelse af højt specialiserede funktioner på Århus Universitetshospital, Skejby.

Århus Universitetshospital, Skejby modtager klinisk mikrobiologiske prøver fra hospitaler i såvel Region Midtjylland som andre regioner.

4.2 Befolkningsunderlag

Århus Universitetshospital, Skejby dækker hele Region Midtjylland på de højt specialiserede funktioner, og i nogle tilfælde også hospitaler i naboregionerne.

Det fremgår af bilag 2b hvad befolkningsgrundlaget er for de enkelte højt specialiserede funktioner.

4.3 Overvejelser over opfyldelsen af krav til varetagelsen af højt specialiserede funktioner i specialet

Århus Universitetshospital, Skejby opfylder de i specialevejledningen anførte krav for varetagelse af regionsfunktionerne, dog med følgende bemærkninger:

Århus Universitetshospital, Skejby er en del af Århus Universitetshospital, og der er derved sikret adgang til samarbejde med alle relevante specialer såvel kliniske som parakliniske, som ikke forefindes på matriklen, Århus Universitetshospital, Skejby.

Vedrørende funktionen ”Diagnostik og rådgivning vedrørende infektioner hos cystisk fibrose patienter”: Afdelingen servicerer CF center Skejby, et af to danske centre, der varetager behandling af CF. Cirka 140 patienter med CF følges på CF center Skejby, og Klinisk Mikrobiologisk Afdeling på Århus Universitetshospital dyrker ca. 1500 luftvejsprøver og få hundrede andre prøver årligt fra disse patienter.

Kvalitet og erfaring sikres ved, at CF-prøver analyseres af en afgrænset gruppe af bioanalytikere. Der er ansat 7 speciallæger i afdelingen, hvoraf én overlæge har specielt funktionsansvar for CF luftvejsprøver. Afdelingen deltager i eksterne kvalitetskontrol-programmer med distribution af bakteriestammer (EuroCareCF).

Afdelingen udveksler forskrifter og erfaringer med CF center Øst, Rigshospitalet. Afdelingen deltager i forskningsprojekter omhandlende samtlige danske CF-patienter med udveksling af bakteriestammer.

Andre særlige forudsætninger, fx allerede opbygget erfaring m.m.: Afdelingen har dyrket luftvejsprøver fra CF patienter i 15 år og har varetaget det fulde mikrobiologiske ansvar for CF prøver i 5 år (dog følges lungetransplanterede patienter på Rigshospitalet, og dyrkning af mykobakterier samt identifikation af skimmelsvampe videresendes til referenceafdelinger for disse analyser).

Vedrørende funktionen ”Diagnostik og rådgivning vedr. infektioner hos transplantationspatienter”: Afdelingen har en mangeårig erfaring på området, idet Klinisk Mikrobiologisk Afdeling på Århus Universitetshospital, Skejby har ydet mikrobiologisk service for transplantationscentrene ved Århus Universitetshospital siden deres opstart. Afdelingen udveksler forskrifter og erfaringer med mikrobiologiske afdelinger på tilsvarende niveau; Rigshospitalet og Odense Universitetshospital.

Afdelingen opfylder således de i specialevejledningen anførte krav for de pågældende højt specialiserede funktioner.